

توجه:

مطالب صفحه اول پاسخنامه را به دقت مطالعه نمایید.
در طول برگزاری امتحان به هیچ سوالی پاسخ داده نمی شود.

سوال ۱- انتگرال دو گانه $\int_0^1 \int_{\cos^{-1}y}^1 \frac{dx dy}{1 + \sin x}$ را محاسبه کنید. ۱۵ نمره

سوال ۲- اگر D ناحیه محدود به $y^3 = x^2$, $y^3 = 4x^2$, $y^3 = x^2$, $y = 2x$, $y = x$ باشد
انتگرال دو گانه مقابل را محاسبه کنید: $\iint_D \frac{1}{y} dx dy$ ۱۵ نمره

سوال ۳- اگر $R = \{(x, y, z) : 1 \leq x^2 + y^2 + z^2 \leq 4\}$ انتگرال سه گانه زیر را محاسبه کنید:
 $\iiint_R \frac{dx dy dz}{\sqrt{x^2 + y^2}}$ ۱۵ نمره

سوال ۴- اگر $f = xy + yz + zx$ و $\vec{F} = (x^2y, y^2z, z^2x)$ مطلوب است حاصل:
الف) $grad(div \vec{F})$ ب) $curl(grad f)$ ج) $curl(curl \vec{F})$ ۱۵ نمره

سوال ۵- C قسمتی از منحنی $x = e^t$, $y = \sqrt{1-t^2}$, $z = \ln(t+1)$ به ازای $0 \leq t \leq 1$ است.
انتگرال منحنی الخط زیر را محاسبه کنید:
 $\int_C (2xy + 4yz)dx + (x^2 + 4xz - 2z^2)dy + (4xy - 4yz)dz$ ۲۰ نمره

سوال ۶- حجم جسم محدود به رویه $z = \ln(4 + x^2 + y^2)$ ، استوانه $x^2 + y^2 = 1$ و صفحه $z = 0$ را بدست آورید. ۲۰ نمره

سوال ۷- V ناحیه محدود به کره $x^2 + y^2 + (z-1)^2 = 1$ و واقع در بالای صفحه $z = 1$ است.
اگر S سطح خارجی آن باشد و $\vec{F} = (x + e^z, y + 1 + \cos z, 2z + 1)$ ، مقدار انتگرال
 $\iint_S \vec{F} \cdot \vec{n} d\sigma$ را محاسبه کنید. ۲۰ نمره

موفق باشید

سوال ۱- ترتیب انتگرالگیری را عوض می کنیم.

$$\int_{y=0}^1 \int_{x=0}^{\cos^{-1}y} \frac{dx dy}{1+\sin x} = \int_{x=0}^{\frac{\pi}{2}} \int_{y=0}^{\cos x} \frac{dy dx}{1+\sin x} = \int_{x=0}^{\frac{\pi}{2}} \frac{y}{1+\sin x} \Big|_{y=0}^{\cos x} dx = \int_{x=0}^{\frac{\pi}{2}} \frac{\cos x}{1+\sin x} dx = \ln(1+\sin x) \Big|_0^{\frac{\pi}{2}} = \ln 2$$

سوال ۲- از تغییر متغیر $u = \frac{y^2}{x^2}$ و $v = \frac{y}{x}$ استفاده می کنیم داریم $x = \frac{u}{v^2}$ و $y = \frac{u}{v}$ می توان دید که $dxdy = \frac{u}{v^3} dudv$

$$\iint_D \frac{1}{y} dxdy = \iint_D \frac{v^2}{u} \frac{u}{v^3} dudv = \int_{v=1}^2 \int_{u=1}^4 \frac{1}{v^2} dudv = \int_{v=1}^2 \frac{3}{v^2} dv = -\frac{1}{v} \Big|_1^2 = \frac{26}{27}$$

اکنون داریم :

سوال ۳- انتگرال را در دستگاه مختصات کروی حل می کنیم

$$\iiint_R \frac{dxdydz}{\sqrt{x^2+y^2}} = \int_{\theta=0}^{2\pi} \int_{\phi=0}^{\pi} \int_{\rho=1}^2 \frac{\rho^2 \sin \phi}{\sqrt{\rho^2 \sin^2 \phi}} d\rho d\phi d\theta = \int_{\theta=0}^{2\pi} \int_{\phi=0}^{\pi} \int_{\rho=1}^2 \rho d\rho d\phi d\theta = \int_{\theta=0}^{2\pi} \int_{\phi=0}^{\pi} \frac{3}{2} d\phi d\theta = \int_{\theta=0}^{2\pi} \frac{3\pi}{2} d\theta = 3\pi^2$$

سوال ۴- داریم : $\text{grad } f = (y+z, z+x, x+y)$, $\text{div } \vec{F} = 2xy + 2yz + 2zx$, $\text{curl } \vec{F} = (-y^2, -z^2, -x^2)$

الف) $\text{grad}(\text{div } \vec{F}) = (2y+2z, 2z+2x, 2x+2y)$

ب) $\text{curl}(\text{grad } f) = (0, 0, 0)$

ج) $\text{curl}(\text{curl } \vec{F}) = (2z, 2x, 2y)$

سوال ۵- تابع برداری $\vec{F} = (2xy + 4yz, x^2 + 4xz - 2z^2, 4xy - 4yz)$ را در نظر می گیریم. مشاهده می کنیم که

$\text{curl } \vec{F} = (0, 0, 0)$ یعنی انتگرال منحنی الخط $\int_C \vec{F} \cdot d\vec{r}$ مستقل از مسیر است و تابع f وجود دارد بطوریکه $\vec{F} = \nabla f$.

تابع f را می توان یافت : $f = x^2y + 4xyz - 2yz^2$

اگر نقطه A ابتدای مسیر در لحظه $t=0$ باشد آنگاه $A = (1, 1, 0)$ و نقطه B انتهای مسیر در لحظه $t=1$ باشد آنگاه $B = (e, 0, \ln 2)$

و مقدار انتگرال برابر است با : $\int_C \vec{F} \cdot d\vec{r} = f(B) - f(A) = 0 - 1 = -1$

سوال ۶- به کمک انتگرال دوگانه یا سه گانه می توان دید که حجم ناحیه مورد نظر برابر است با $V = \iint_{x^2+y^2 \leq 1} \ln(4+x^2+y^2) dxdy$

این انتگرال را در دستگاه مختصات قطبی حل می کنیم

$$V = \iint_{x^2+y^2 \leq 1} \ln(4+x^2+y^2) dxdy = \int_{r=0}^1 \int_{\theta=0}^{2\pi} r \ln(4+r^2) d\theta dr$$

$$= 2\pi \int_{r=0}^1 r \ln(4+r^2) dr = \pi[(4+r^2) \ln(4+r^2) - r^2]_{r=0}^1 = \pi(5 \ln 5 - 4 \ln 4 - 1)$$

سوال ۷- S یک سطح بسته است و شرایط قضیه واگرایی (دیورژانس) برقرار است بنابراین : $\iint_S \vec{F} \cdot \vec{n} d\sigma = \iiint_V \text{div } \vec{F} dV$

اما $\text{div } \vec{F} = 4$ یعنی :

$$\iint_S \vec{F} \cdot \vec{n} d\sigma = \iiint_V 4 dV = 4 \iiint_V dV = 4 \times \frac{2\pi}{3} = \frac{8\pi}{3}$$